

ENSKILDA HÖGSKOLAN STOCKHOLM

Examensarbete

Kandidatprogrammen i mänskliga rättigheter
Uppsatsarbeten i mänskliga rättigheter

Höst/Vinter 2022

**Enskilda Högskolan
Stockholm**

Batwa i Burundi

Ett diskriminerat och marginaliserad folk.

Författare: Delice Bigirindavyi

Handledare: Ulf Johansson-Dahre

Enskilda Högskolan Stockholm

Förklaring av förekommande ord/meningar

Batwa: *samma sak som Twa*

Mutwa/ Umutwa: *enskild Twa/Batwa*

Abashenzi: *betyder ociviliserad*

Intarima: *en som inte kan odla*

Abaterambere: *betyder människor i utveckling*

Ubugererwa: *en typ av lånad mark, som kan överlämnas till rätt ägarfamiljen när de vill ha den.*

Mwami: *betyder Kungen.*

UNIPROBA: *en av få Batwa organisationen i Burundi.*

Innehållsförteckning

1. Inledning	7
1.2 Problemformulering	8
1.3 Syfte	8
2. Metod	9
3. Teori/ Perspektiv.....	11
4. Tidigare Forskning.....	13
5. Analyserande Resultat	19
5.1 Olika former av diskriminering det största problemet för Batwa	19
5.2 Förnekande av rättigheter en del av diskriminering för Batwa.	20
5.3 Rätten till likhet inför lagen	20
5.4 Rätten till hälso- och sjukvård	21
5.5 Rätt till egendom.	21
5.6 Rätten till utbildning	23
5.7 Exkluderingen i burundiska konstitution.	24
5.8 The Institution of Ubushingantahe.....	25
6. Slutsatser	27
7. Referenser.....	30

Författarens tack

Först vil jag nämna till den som läser denna uppsats att jag som skriver denna uppsats har ett burundiskt påbrå. Detta gör att på ett traditionellt sätt förstår jag Batwa situation mer än någon annan som inte är burundier och hoppas att jag kan bidra med ny kunskap. Sedan vill jag tacka alla i Burundi som jobba med Batwa frågor på olika nivåer för att främja deras rättigheter samt för deras kämpade för att ge Batwa ett väldigt liv. Till sist, vill jag tack min handledare, Ulf Johansson-Dahre som kontinuerligt handlett mig med stöd och konstruktiv kritik under uppsatsarbetet.

Abstract

Burundi is made up of three ethnic groups, Hutu, Tutsi and Batwa. The Batwa are the indigenous people of Burundi and the smallest ethnic group in Burundi. It is estimated that the Batwa make up about 1% of the total population. Batwa consider the forest their home. But after centuries of deforestation and forest management, the Batwa gradually abandoned their forests. When forests became pastures for colonists' animals and fields were taken by colonists, many Batwa came to rely on pottery, which replaced forests and hunting as symbols of Batwa identity. During the first half of the 20th century, Burundi's new process of industrialization, the country's gradual opening to international trade, and decreased access to clay products for Batwa led to a significant weakening of the pottery trade. This has once again disrupted the main economic activities of the Batwa, making them the most vulnerable population group in Burundi. The Batwa are excluded from many provisions of Burundi's constitution in which they are not mentioned as part of Burundi's ethnic depopulation. Discrimination is a top concern for the Batwa. This discrimination manifest in three main forms: negative stereotyping, segregation and denial of rights. Discrimination is more serious in rural areas than in urban areas, mainly among local people, including local officials. Negative stereotypes could be, for example, that people refuse to sit next to a Mutwa because they are dirty, or refuse to marry a Mutwa because they are considered incestuous and immoral, or that Batwa do not cultivate because they are lazy. The traditional system of *bashingantahe* is a way of conferring social status on the Batwa, thus eliminating discrimination against the Batwa by non-Batwa.

Sammanfattning

Burundi består av tre etniska grupper, Hutu, Tutsi och Batwa. Batwa är ursprungsbefolkningen i Burundi och den minsta etniska gruppen i Burundi. Det uppskattas att Batwa utgör cirka 1% av den totala befolkningen. Batwa anser skogen som sitt hem. Men efter århundraden av avskogning och skogsförvaltning övergav Batwa gradvis sina skogar. När skogar blev betesmarker för kolonisternas djur och att åkrar togs av kolonister, kom många Batwa att förlita sig på keramik, som ersatte skogar och jakt som symboler för Batwa-identitet. Under första hälften av 1900-talet ledde Burundis nya industrialiseringsprocess, landets gradvisa öppning för internationell handel och minskad tillgång till lerprodukter till en betydande försvagning av keramik handeln. Detta har återigen stört de huvudsakliga ekonomiska aktiviteterna för Batwa , vilket gör dem till den mest utsatta befolkningsgruppen i Burundi. Batwa är undantagna från många bestämmelser i Burundis konstitution där de inte nämns som en del av Burundis etniska befolkning. Diskriminering är en stor oro för Batwa. Denna diskriminering manifesterar i tre huvudsakliga former: negativ stereotyp, segregation och förnekande av rättigheter. Diskriminering är allvarligare på landsbygden än i stadsområden, främst bland lokalbefolkningen, inklusive lokala tjänstemän. Negativa stereotyper kan till exempel vara att människor vägrar sitta bredvid en Mutwa för att de är smutsiga, eller vägrar att gifta sig med en Mutwa för att de anses vara incestuösa och omoraliska, eller att Batwa inte odlar för att de är lata. Det traditionella systemet med bashingantahe är ett sätt att ge social status till Batwa, och därmed eliminera diskriminering av Batwa från icke-Batwa.

1. Inledning

Burundi är ett litet land på cirka 27 830 km² och det bor cirka 11,2 miljoner invånare, detta enligt IWGA i sin artikel *The Indigenous World 2022: Burundi*. IWGA hävdar att Burundis innevånare består av tre etniska grupper dels Hutu, Tutsi och Batwa. Batwa är Burundis ursprungsbefolkningen. Batwa uppskattas vara mellan 100 000 och 200 000 personer, även om exakta siffror är svåra att fastställa, detta för att det inte har funnits någon officiell etnisk folkräkning sedan 1930-talet i Burundi. De flesta Batwa äger inte nationella ID-kort och är därför inte inkluderade när man tar folkräkningen. IWGA hävdar vidare att en folkräkning av Batwa har dock ägt rum 2008 utförd av UNIPROBA och uppskattades att deras antal uppkom till 78 071, eller cirka 1% av befolkningen. Resten av befolkningen består av Hutuer och Tutsier. Efter olika vågor av avskogning och skogsvård genom århundradena har den före detta jägaren/samlaren "Batwa" gradvis lämnat sina skogar. När skogar förvandlades till betesmarker och åkrar blev många Batwa så beroende av keramik att keramik ersatte skogar och jakt som en symbol för Batwa-identitet. Under första hälften av 1900-talet gjorde Burundis nya industrialisering, landets gradvisa öppning för internationell handel och ökad tillgång till lerprodukter att Batwas keramik handel försvagades avsevärt. Batwa:s huvudsakliga ekonomiska aktiviteter stördes därmed återigen, vilket gjorde dem till den mest utsatta befolkningen i Burundi. Begreppet ursprungsbefolkning har en speciell innebörd i den burundiska kontexten med tanke på att identitetsbaserade anspråk mellan olika befolkningskomponenter har lett till många konflikter och massakrer under de senaste decennierna. Dessa konflikter, som ofta analyseras som rasuppdelningar, härrör faktiskt mer från identitetsåteruppbyggnad och politiska spänningar. I detta sammanhang har erkännandet av Batwa-urbefolkningen varit föremål för diskussion, till och med kontrovers, särskilt i början av 2000-talet. Till exempel avstod Burundi från att anta FN:s deklaration om ursprungsfolkens rättigheter i september 2007. Slutet på inbördeskriget i Burundi (2005) och den gradvisa ökningen av internationella urfolksrörelser har båda bidragit till att ta upp frågan om Batwa på dagordningen. Sedan etableringen av etnisk statistik 2005 är Batwa nu representerade i landets viktigaste beslutsfattande organ. Emellertid har händelser som påverkat samhället under det senaste året visat att trots den dynamiska karaktären hos lokala

och internationella föreningar som syftar till att försvara Batwa och den relativa önskan om deras politiska integration, förblir de mycket sårbara ekonomiskt och politisk^[1]

1.2 Problemformulering

Burundi som resten av demokratier i världen har ratificerat och acceptera internationella människorätts standarder. Burundi har även åtagit sig att behandla sina medborgare lika och upprätthålla deras rättigheter och friheter genom burundiska lagrar och praxis samt de internationella människorätts standarder. Men Burundi har misslyckat med att leva upp till skyldigheterna som beskrivs i burundiska lagrar och praxis samt internationella människorätts standarder genom att Batwa upplever diskriminering och marginalisering i landet. Denna diskriminering och marginalisering uppstår på grund av att Burundi inte har gjort tillräckligt för att Batwa ska åtnjuta samma rättigheter och möjligheter som resterande burundier. Detta går även emot det burundiska mottot "UBUMWE-IBIKORWA-AMAJAMBERE". Dessa ord betyder ungefär på engelska som UNITY- WORK- PROGRESS, detta enligt Burundi i rapporten *projet de constitution de la republique du Burundi*². Enligt det burundiska mottot ska alla burundier vara som en enhet, jobbar tillsammans och utvecklas tillsammans. Detta står i kontrasten av hur Batwa diskrimineras och marginaliseras både ekonomiskt, politiskt och är lämnade utanför det burundiska mottot.

1.3 Syfte

Baserat på problemformuleringen ovan är syftet med denna uppsats att visa hur ursprungliga befolkningen Batwa diskrimineras och marginaliseras i Burundi. Syftet med denna uppsats är också att visa sättet Burundi inte har inkluderat Batwa i samhället genom den burundiska konstitutionen som resterande del av befolkningen. Slutligen är även syftet med denna uppsats att ge förslag på hur Burundi ska öka Batwas status i samhället utifrån den burundiska traditionen.

1.4 Frågeställning

Frågeställningen som ska besvaras i denna uppsats blir därmed:

Hur manifesteras diskriminering av ursprungsfolken Batwa i Burundi?

¹ IWGIA, 2022. *The indiginous world 2022: Burundi*.

² Republique du Burundi, 2018. *Projet de constitution de la republique du Burundi*. S. 1.

Ovanstående frågeställningen kommer tydliggöra sättet Batwa är diskriminerad och marginaliseras i Burundi.

2. Metod

Induktivt resonemang och deduktiva resonemang är de två resonemangen som oftast förekommer inom forskningsvärlden. Induktivt resonemang börjar med specifika observationer eller sensoriska upplevelser och drar allmänna slutsatser från dem, medan deduktiva resonemang börjar med allmänna påståenden och leder till specifika slutsatser genom logiska argument, detta enligt Nicholas Walliman i boken *Research Methods: The Basics*. Walliman hävdar att deduktiva resonemang innehåller ett allmänt påstående, följt av mer specifika påståenden, och sedan en logisk slutsats från påståendena. I stora drag kan vi säga att det handlar om att samla in data som belyser de frågor vi vill undersöka. Denna uppsats kommer att använda sig av ett induktivt resonemang där skribenten kommer att samla in textmaterial och utifrån textanalys av tidigare forskningen belysa hur Batwa diskrimineras i Burundi och utifrån den burundiska konstitution drar slutsatsen av Batwa situationen och därmed besvara den aktuella frågeställningen.³

Kvalitativ eller kvantitativ metod är andra metoder som är relevanta i denna uppsats. Kvantitativa datametoder reducerar i första hand data till siffror och underlättar statistisk analys, medan kvalitativt data i första hand är textbaserad, detta enligt Lee Mc Connell och Rhona Smith i boken *research methods in human rights*. Kvalitativ forskning handlar mer om ord än siffror, och metoden kan innebära såväl tolkning som rapportering och inspelning av ord. Denna uppsats kommer använda sig av kvalitativa metod för att denna metod anses vara den bästa för just denna uppsats. Skribenten kommer inte att använda statistisk analys som den kvantitativa datametoden innebär utan skribenten kommer att använda sig av den kvalitativ datametod som i första hand är textbaserad. Skribenten kommer att analysera och torka de olika relevanta rapporterna av tidigare forskning, detta gör att den kvalitativ datametod är den bästa metod för denna uppsats. Vidare kommer skribenten att utifrån textanalys av tidigare forskningen belyser hur Batwa diskrimineras i Burundi och utifrån burundiska konstitution drar slutsatsen av Batwa situationen och därmed besvara den aktuella frågeställningen.⁴

³ Walliman, Nicholas, 2011. *Research methods: The Basics*. London and New York: Routledge. S.17–19.

⁴ Mc Connell, Lee & Smith Rhona, 2018. *Research methods in human rights*. London and New York: Routledge. S. 71.

Alla rapporter som används som tidigare forskning i denna studie är skrivna för minority rights international. Minority rights international anses vara en icke-statlig organisation och arbetar för att skydda rättigheterna för rasliga, religiösa och språkliga minoriteter och ursprungsfolk runt om i världen, detta enligt minority rights international hemsida.⁵ Metoden som används i rapporterna för tidigare forskningen skiljer sig från denna studie. Alla rapporter har till exempel använt sig av kvantitativa metoder genom att intervjua Batwa på plats och utifrån olika mänskliga rättigheters konventioner visar sättet Batwa är diskriminerad. Denna rapport kommer istället att utifrån Postkoloniala perspektiv analysera texterna från den tidigare forskningen samt burundiska konstitution för att visa sättet Batwa är diskriminerad i Burundi. Som primärmaterial kommer dels rapporten *The Batwa Pygmies of the Great Lakes Region*, skriven av Jerome Lewis att användas. Jerome Lewis har varit involverad i forskning och utbildning med Batwa-gemenskapen sedan 1993 och genomfört tre perioder av fältarbete bland Batwa (1993, 1995 och 1999).⁶ En annan Rapport som denna studie kommer att använda sig av som primärmarkälla är *Twa Women, Twa Rights in the Great Lakes Region of Africa* skriven av Dorothy Jackson. Dorothy Jackson är Afrikaprogramkoordinator för Forest Peoples Project, en människorättsorganisation som arbetar globalt med skogsberoende ursprungsbefolkningar och lokalsamhällen. Hon har arbetat med Twa människor och organisationer sedan 1992 och stöttat deras förespråkande och mänskliga rättigheter, hållbara försörjningsaktiviteter och organisationsutveckling.⁷ Den sista rapporten som kommer användas i denna studie som primärmaterial är *The Right to Learn: Batwa Education in the Great Lakes Region of Africa* skriven av Fay Warrilow. Fay Warrilow är journalist och forskare som specialiserat sig på utvecklingsfrågor runt länderna med de stora sjöarna i Afrika. Från 2006 till 2008 bodde och arbetade hon i området runt de stora sjöarna i Afrika.⁸ Författarna i dessa rapporter har jobbat med Batwa frågor på olika sätt, de är väldigt kunniga om situationen för Batwa och detta gör att deras rapporter är de bästa för just denna studie. Dessa rapporter kommer hjälpa skribenten att beskriva Batwa situationen i Burundi samt att besvara den aktuella frågeställningen.

Denna studie kommer som sekundära material använda sig av statsrapport som Burundi gjorde för African Commission on Human and Peoples' Rights, detta för att i analys

⁵ Minority rights international, 1969. *About us*.

⁶ Lewis, Jerome. 2000. *The Batwa Pygmies of the great lakes region*. S. 3.

⁷ Jackson, Dorothy, 2003. *Twa women, twa rights in the great lakes region of africa*. S. 2.

⁸ Warrilow, Fay, 2008. *The right to learn: Batwa education in the great lakes region of africa*. S.2.

beskriva regeringens syn på Batwa situationen i Burundi. Burundis konstitution 2018 kommer även att användas som sekundära material i syftet av att analysera Batwas plats i den burundiska konstitution. IWGIA:s artikel *The Indigenous World 2022: Burundi* kommer at användas för att beskriva Batwas nuvarande situation, samt som en av NGO som kämpas för ursprungsfrågor.⁹ En annan sekundärkälla som denna studie kommer att använda sig av är *The role of justice systems in fostering the rule of law in post- conflict situations* skriven av Dr Philippe Ntahombaye. Denna rapport kommer att användas för att beskriva den traditionella institutionen bashingantahe. Denna källa beskriver innebörden av denna institution och kommer hjälpa skribenten att beskriva sättet Batwa kan ges sociala statuts i Burundi med hjälp av bashingantahe institutionen och däremot besvara den aktuella frågeställningen.

3. Teori/ Perspektiv

Författarna av tidigare forskning har beskrivit Batwa situationen i Burundi utifrån människorättsperspektivet. Denna studie kommer att använda en annorlunda teori/perspektiv, nämligen postkoloniala teori som en kritisk teori utifrån burundiska konstitution där Batwa är exkluderade. Postkolonial teori är inte en homogen teoretisk konstruktion utan ett fält som omfattar många discipliner och tillvägagångssätt, Detta enligt Aina Loomba i boken *kolonialism/postkolonialism*. Loomba hävdar att Prefixet "post" är ofta förbryllande. Det kanske bör påpekas att postkolonialismen inte kan sägas vara kolonialtidens slutliga sönderfall, och "post-tillståndet " kan förstås som en ifrågasättande av kolonialstyret och dess fortsatta konsekvenser.¹⁰Många postkoloniala tänkare har fokuserat på hur den intima kopplingen mellan makt och kunskapsproduktion tog sig uttryck efter europeisk erövring.¹¹De arbetade också för att demonstrera hur vetenskap och västerländska kunskapssystem utvecklades tillsammans med rasistiska och kolonialistiska perspektiv, och förstärkte på så sätt framföra den poststrukturalistiska upplysningskritiken. Med andra ord är postkoloniala teori namnet på en rad perspektiv som börjar med en kritisk granskning av arvet från kolonialismen, med särskild uppmärksamhet på frågor om intellektuella, vetenskapliga och kulturella möten.¹² Postkoloniala teori kommer att användas i denna

⁹IWGIA, 2022. *The indigenous world 2022: Burundi*.

¹⁰ Loomba, Ania, 2005. *Kolonialism/postkolonialism*. Hägersten: Tankekraft Förlag. (2:aupplagan). S.22.

¹¹ Ibid. S. 20.

¹² Ibid. S.27.

uppsats med kritiskt glasögon där skribenten analyserar de tidigare forskning och se hur kolonialism fortfarande plägar Batwa situation i Burundi.

En annan författare som diskuterar postkolonialism är Göran Collste. I boken *historiskt rättvisa* diskuterar Göran Collste kolonialismens ekonomiska konsekvenser. Författaren nämner exemplet med holländskt kolonialstyre i Indonesien, där de holländska kolonisterna tog över den ekonomiska verksamheten och etablerade en omfattande plantageekonomi, vilket lämnade ön i ett tillstånd av underutveckling. Detta innebar att de holländska kolonisterna i grunden förändrade den ekonomiska och politiska utvecklingen av kolonin. Författarna diskuterar också utvecklingen i Afrika. Enligt Collste påverkades den ekonomiska utvecklingen i Afrika av slavhandeln. Cirka 12 miljoner människor transporterades från Afrika till Amerika, vilket betyder att slavhandeln hade en enorm inverkan på Afrikas befolkningsutveckling. Således, hävdar författarna att kolonialismen förstörde existerande ekonomiska institutioner i många kolonier samtidigt som den främjade ekonomisk tillväxt i Europa. Slaveri och slavhandel blev avgörande faktorer i afrikansk underutveckling. Författaren anser vidare att inom den postkoloniala tiden skulle alla som led och lider fortfarande på grund av kolonialismen skulle innehåva rätten att kräva gottgörelse utifrån vad kolonialismen lämnade efter sig.¹³ Även om idag inte finns kolonier anses inom de postkoloniala teori att de koloniserade länder lider fortfarande på grund av kolonialism. Detta kan också appliceras på Batwa stationen i Burundi där denna grupp även om de inte är koloniserade längre, lider denna grupp fortfarande både ekonomisk och politiskt på grund av att de varit koloniserat innan. Batwas politiska och ekonomisk marginalisering samt den diskriminering de upplever orsakades av kolonialism. Ett exempel på detta är den diskriminering Batwa upplever från den burundiska regeringen där Batwa är exkluderad. Detta har med att göra att när Batwa var koloniserade ansågs de vara “de andra “. Diskriminering är dessutom förbjudet enligt artikeln 13 i burundiska konstitution av 2018. Denna artikel hävdar att alla burundiska människor är lika i förtjänst och värdighet och att alla medborgare ska åtnjuta samma rättigheter och skyddas av denna artikel. Artikeln 13 förbjuder tillexempel diskriminering på grund av ras men Batwa upplever denna diskriminering genom att visa burundier inte kan äta eller sitta med Batwa. Batwas mänskliga

¹³ Collste, Göran, 2018. *Historisk rättvisa: Gottgörelse i en postkolonial tid*. Göteborg: Daidalos AB. s.86-8.

värdighet respekteras inte med de kränkande ord de får höra såsom ”intarima” eller ”abashenzi”.¹⁴

4. Tidigare Forskning

Batwa utgör inte någon betydande politisk kraft i de länder Batwa befinner sig, detta enligt Jerome Lewis i rapporten, *the batwa pygmés of the great lakes region*. Lewis hävdar att orsaken till att Batwa inte har politiskt makt är på grund av att Batwa har varit ett koloniserat folk först av bönder, sedan pastoralister och slutligen européer. Varje kolonial grupp har satt ökande press på den inhemska skogen och förvandlat mycket av den till jordbruksmark, betesmarker, kommersiella plantager och på senare tid, viltparker och skyddade områden för militära övningar. Detta resulterade i att Batwa förlorade sina traditionella hemmet (skogen) och deras skogsbaserade försäljning som jägare- samlare. I dessa områden kunde många Batwa-folk från 1800- och 1900-talen inte förlita sig enbart på jakt och insamling på grund av massiv avskogning, de var inte heller intresserade av försörjningsstrategier som krävde långsiktiga investeringar, utan vald ekonomiska aktiviteter med snabb avkastning på arbetskraft. De blev bysnickare, pysslare, smeder, krukmakare, tillfälliga arbetare och konstnärer, och några grupper blev Mwami/Kungens tjänstefolk, som tjänstgjorde vid det kungliga hovet. I början av 1990-talet tvingade naturvårdsprojekt i Burundi de sista skogsinvånarna att lämna sina skogar. Utan samråd eller upprättelse nekades Batwa rätten att utöva sin traditionella kultur. Med den utbredda tillgången på billiga massproducerade varor blev Batwas hantverksekonomi allt mer ineffektiv, och de förlitade sig alltmer på marginella försörjningsstrategier som tillfälligt arbete och tiggeri. Osäkerhet kring Batwas försörjningsstrategier har bidragit till deras fattigdom och marginalisering. Vidare hävdar Lewis att Batwa diskrimineras överallt. Till exempel skulle inte deras grannar äta och dricka med dem, inte släppa in dem i deras hus eller acceptera dem som äktenskap eller sexpartners. Deras samhällen är isolerade från andra grupper och tvingas leva i utkanten av befolkningscentra. Dessa metoder är mindre stränga i urbana miljöer, men många underliggande fördomar mot Batwa kvarstår. Många andra samhällen har negativa stereotyper av Batwa, föraktar dem som en ociviliserad och underlägsen ras, äter äcklig mat och saknar visdom eller moraliska värderingar. På senare tid har nordliga medier stereotypa

¹⁴ Constitute, 2018. Burundi's constitution of 2018. S.7.

Batwa-folk som tjuvjägare och naturvårdsmyndigheter har försökt rättfärdiga att de ska hållas borta från skogarna de traditionellt lever i på grund av denna tjuvjägare stämpel.¹⁵

Lewis hävdar vidare att diskriminering av Batwa kan ser olika ut. Diskriminering kan dels bestå av negativa stereotyper, segregation och förnekande av rättigheter. Negativa stereotyper kan vara till exempel att människor kan vägra att sitta nära mutwa på grund av att de är smutsiga, eller vägrar att gifta sig med mutwa för att de anses vara incestuösa och omoraliska, eller att Batwa inte odlar för att de är lata. Vanliga stigma som hänvisar till Batwa-folk inkluderar, Abashenzi (ociviliserad), Intarima (en som inte odlar).¹⁶ Vidare hävdare Lewis att segregation av Batwa motiveras av deras koppling till det nomadiska livet i skogen, som anses vara en djurliknande tillvaro. Batwas grannar äter och dricker inte med dem, gifter sig inte med dem eller låter Batwa komma för nära, sitter på samma bänk m.m. Batwa måste leva åtskilda från andra, få sitt vatten nedströms från andra, stanna i utkanten av offentliga platser, och när de säljer sina varor på marknader kan de bara sitta i utkanten bort från andra säljare.¹⁷ Lewis hävdar vidare att förnekande av rättigheter kan till exempel vara att Batwa har förlorat rätten till att jaga helt. Lewis menar att Batwa nekades rätten att jaga och samla. Detta är ett stort problem för Batwa, som inte kan jaga och samla i mycket av den återstående skogen på sina förfäders land. Även om andra etniska grupper har nekats jakträtten, har förbudet inte påverkat dem på samma sätt som det har drabbat de skogsorienterade Batwa. Jakt och relaterade aktiviteter är centrala för Batwas kulturella, ekonomiska och religiösa identitet, men inte för deras grannar.¹⁸ Rätten till erkännande av sin likhet med andra är också en annan rättighet som Batwa inte åtnjuter på samma sätt som andra burundier. Lewis hävdar att vanligtvis erkänns inte Batwa av staten som andra medborgare. Vidare hävdar Lewis att regeringen har misslyckats med att vidta effektiva åtgärder för att säkerställa att Batwa kan åtnjuta de rättigheter och friheter som erkänns i de

¹⁵ Lewis, Jerome, 2000. The Batwa pygmies of the great lakes region. United kingdom. I: *Minority rights group international*. S.5-6.

¹⁶ Lewis, Jerome, 2000. The Batwa pygmies of the great lakes region. United kingdom. I: *Minority rights group international*. S.13.

¹⁷ Lewis, Jerome, 2000. The Batwa pygmies of the great lakes region. United kingdom. I: *Minority rights group international*. S.14.

¹⁸ Lewis, Jerome, 2000. The Batwa pygmies of the great lakes region. United kingdom. I: *Minority rights group international*. S.14.

internationella stadgar utan någon form av diskriminering såsom ras, etnicitet, födelse eller annan status.¹⁹

Vidare är rätten till samma normer för rättvisa som andra även en sådan rätt som Batwa inte åtnjuter. Enligt Lewis åtnjuter många Batwa inte fullt ut likhet inför lagen, öppna, rättvisa och opartiska utfrågningar, effektiva rättsmedel, presumption för oskuld tills motsatsen bevisats och rätten till skydda mot godtycklig inblandning eller attack. Lewis hävdar vidare att rapporter om rättegångsfel förekommer ofta i Batwa sammanhang. I allvarliga fall brukar lokala tjänstemän samarbeta med lokala bönder för att exproprieras Batwa-mark eller för att täcka över allvarliga övergrepp mot Batwa. Batwa rapporterar ofta att de behöver icke-Batwa-sponsring för att stödja sina klagomål till myndigheterna innan åtgärder kan vidtas åt deras vägnar. Att ta grannarna inför domstol kräver mer mod och resurser än de flesta Batwa kan uppåda. Batwa har rapporterat att de blivit hotade av sina förövre på grund av att de inte hade någon officiell status. Eftersom de ofta inte har legitimation, hävdar folk att de kan göra vad som helst mot dem och ingen kommer att lyssna på deras klagomål.²⁰ Vidare är rätten till hälso- och sjukvård en sådan rättighet som Batwa inte åtnjuter på samma nivå som resterande befolkning. Lewis hävdar att de flesta Batwa har varken pengar eller officiella hälsodokument. Hälsokort krävs för att besöka vårdcentralen, betalning för konsultationer och recept. I Burundi, där särskilt "utsatta" människor har rätt till gratis hälsovård, är Batwa sällan medvetna om sina rättigheter och informeras endast om dem av medicinsk personal i undantagsfall. Ingen av de Batwa-människor som Lewis träffade i Burundi hade de särskilda hälsokort som krävs för gratis behandling. Detta gör Batwa mer sårbara än andra medlemmar i samhällen. Batwa är ofta även utesluten från friskvårdsprogram. Vaccinationskampanjer försummar ökänt Batwa-samhället, särskilt när de bor i svåråtkomliga områden. När Batwa lyckas få pengar för behandling och går till vårdcentraler, särskilt på landsbygden, blir de ofta förnedrade av sjukvårdspersonal och andra patienter. Vissa Batwa rapporterade att de inte fick komma in i väntrummet, inte kunde sitta på en bänk med andra patienter, ofta blev förolämpade och förlöjligade och kunde ignoreras

¹⁹ Lewis, Jerome, 2000. The Batwa pygmies of the great lakes region. United kingdom. I: *Minority rights group international*. S.15.

²⁰ Lewis, Jerome, 2000. The Batwa pygmies of the great lakes region. United kingdom. I: *Minority rights group international*. S.14.

tills alla andra behandlats och om det var för sent kan de till och med vända sig hem utan behandling.²¹

Förutom diskriminering och förnekande av rättigheter har jordlästhet varit en del av problemet för Batwa. Batwas jordlöshet är ett resultat av deras historiska ockupation av skogar, och som jägare-samlare erkänns inte deras landrättigheter av sedvanerätt eller lag, detta enligt Dorothy Jackson i rapporten *Twa Women, Twa Rights in the Great Lakes Region of Africa*. Jackson hävdar att Jägare-samlarsällskap ansågs vara under jurisdiktionen av en dominerande grupp med markrättigheter till samma område. Jägaren anses inte ge nyttjanderätt och äganderätt på samma sätt som jordbruk eller bete. Osynligheten för Batwa markrättigheter enligt lagstadgad eller sedvanerätt innebär att Batwa inte får någon kompensation eller ersättningsmark efter att deras mark har exproprierats för jordbruksprojekt eller betesmarker. För närvarande är Batwa en av de mest missgynnade grupperna i Burundi när det gäller markägande. Till exempel hävdar Jackson att 53 procent av Batwa-hushållen i Burundi har varit marklösa, jämfört med 15 procent av icke-Batwa-hushållen. Mycket små tomter ägs huvudsakligen av Batwa-folk, medan större tomter ägs av icke-Batwa-folk.²²

Tillgång till utbildning har varit en av de svårigheter Batwa bemöter i deras vardag och detta har påverkat Batwa liv till det sämre. Rätten till utbildning anses ha en multiplikatoreffekt på andra rättigheter såsom rätten till hälsa, yttrandefrihet, kultur och arbete, detta enligt Fay Warrilow i rapporten *the right to learn: Batwa education in the great lakes region of africa*. Warrilow hävdar att utbildning är, liksom många andra rättigheter, ett område där minoriteter och ursprungsbefolkningar är bristfälliga. Oavsett om det är genom direkt eller indirekt diskriminering känner många minoritetsgrupper att deras tillgång till utbildning är begränsad eller förvägrad. Batwa-folket i Burundi upplever dessa utbildningsproblem när de är som mest extrema. De lever som minoriteter i konflikt- och postkonfliktområden och är väl medvetna om potentialen för försummelse. De allra flesta vuxna Batwa har små möjligheter att gå i skolan. De skickar sina barn till skolan för att ge dem den möjlighet de kan, men dessa barn måste ofta hoppa av skolan tidigt på grund av hunger, brist på material och diskriminering. Allmän grundutbildning är långt ifrån verklighet

²¹ Lewis, Jerome, 2000. The Batwa pygmies of the great lakes region. United kingdom. I: *Minority rights group international*. S.15.

²² Jackson, Dorothy, 2003. Twa Women, Twa rights in the great lakes region of africa. United Kingdom. I: *Minority rights group international*. S.6.

i Burundi, och utbildning är ännu inte för alla. Batwa-gemenskapen har upplevt nästan alla typer av övergrepp man kan tänka sig, särskilt i tider av krig. Mer generellt har de extremt svårt att delta i det offentliga livet, och de kan inte dela offentliga resurser. Det finns många sammanhängande orsaker till detta, men dålig tillgång till utbildning är kärnan. Tillgång till utbildning handlar inte bara om möjligheten att gå i skolan, det handlar om lämpligheten av utbildning, att främja en känsla av gemenskaps egen identitet och uppmuntra en känsla av tillhörighet och inkludering på den bredare lokala, nationella och internationella arenan. För minoriteter över hela världen är utbildning inom detta område långt ifrån tillräcklig. En komplex känsla av kulturell identitet finns i Batwa-samhällena i Burundi, men den identiteten urholkas när Batwa tvingas in i permanenta jordbrukssamhällen och kämpar för att integreras och överleva. I dessa samhällen tar inte offentliga skolor Batwa-historia och kultur på allvar.²³

Warrilow hävdar vidare att Batwa-föräldrarna och morföräldrarna som intervjuades visste att utbildning ger frihet och var optimistiska om sina barns potential. De vet att de har rättigheter såsom mat och tak över huvudet, hälsa, mark, jobb, att främja sin kulturella identitet och att bevara sin historia. De inser hur formell utbildning och läskunnighetsträning kan förbättra deras tillgång till dessa andra rättigheter. Genom att kunna läsa bokstäver, skyltar och anslag på offentliga byggnader kan man på ett grundläggande plan förhindra att en person överlämnas till någon annan. På en mer komplex nivå ger möjligheten att skicka sina barn till gymnasiet och sedan universitet ger dem möjligheten att bli läkare, advokater, politiker och skydda sociala intressen på de lokala, nationella och regionala scenerna. Grundläggande läs- och skrivkunnighet kan stärka Batwa-vuxna på enkla men viktiga sätt. Det är väldigt viktigt för dem, till och med något så enkelt som att hitta rätt utan att fråga andra och att utbilda barn kan gynna hela samhället. Godtagbar och anpassningsbar utbildning sträcker sig även till den typ av formell utbildning som erbjuds. Det är inte bara primärt och sekundärt som gäller. Utbildning och kompetens är bara så bra som antalet tjänstemannajobb som erbjuds - kontorsjobb, NGO-jobb eller statliga eller företagsjobb. Deras föräldrar och de själva tvingas utföra förnedrande arbete som leder till låg självkänsla bland Batwa barn och ungdomar. Även om grundutbildning är en prioritet för Batwa-gemenskapen, är det inte den enda typen av utbildning som Batwa-barn (och vuxna) bör få.

²³ Warrilow, Fay, 2008. The right to learn: Batwa education in the great lakes region of africa. United kingdom. I: *Minority rights group international*. S.5.

Tillhandahållandet av andra former av utbildning - inklusive gymnasieutbildning, högre utbildning och yrkesutbildning - är viktigt för ett lands utveckling. Men tillgång till högre utbildning skulle vara nästan omöjlig för fattiga. Fattiga Batwa-studenter i högre utbildning måste betala inte bara studieavgifter utan även levnadskostnader, eller så kan de tvingas hoppa av skolan för att försörja sig själva och sina familjer. För vissa Batwa-samhällen är offentliga skolor för svåra att komma åt, antingen fysiskt eller ekonomiskt.²⁴

Vidare hävdar Warrilow att utbildningsmöjligheter är nära relaterade till andra socioekonomiska faktorer, inklusive markinnehav och ägande, hälsa, arbetsmöjligheter och friheten att upprätthålla kulturella värden. I fattiga områden är Batwa ofta de fattigaste av de fattiga. Många är ofta marklösa eller bor på obrukbar mark, och många tvingas arbeta för andra för mycket låga löner eller mat. Batwa-folk i Burundi rapporterade också problem med att få tillgång till hälsovård på grund av att de måste resa långa sträckor till vårdcentraler och att de bemöter diskriminering samt för kostnader som tillkommer. På grund av sin marginaliserade status och analfabetism har Batwa ofta svårt att säkra stabila, välbetalda jobb. Batwa-kvinnor kompletterar ofta sina låga löner genom att bli sexarbetare i städer, för lite pengar eller möjligen öl som betalt. Batwa kvinnor och flickor rapporterade att de blivit sexuella trakasserade i skolan av manliga lärare och elever och misshandlades på väg hem från skolan. De rapporterade att sådana sexuella övergrepp resulterade i oönskade graviditeter, sexuellt överförbara infektioner inklusive hiv, dåliga akademiska prestationer och skolavhopp på grund av relationer som bildades. Vissa Batwa fortsätter till och med att utöva tvångsarbete, en form av slaveri. Alla dessa sociala och ekonomiska faktorer påverkar utbildningen. Brist på mat och ekonomisk trygghet innebär att barn missar skolan för att de är hungriga, eller att deras föräldrar kallar tillbaka dem till jobbet för att hitta nästa måltid. Dålig hälsa hos barn eller familjeförsörjaren kan också leda till frånvaro. Skolor kanske inte ens är möjliga för samhällen som har drivits ut ur sina skogshem utan att hitta mark att bosätta sig på. Samhällen som inte längre är nomader har inte nödvändigtvis samma liv som närliggande samhällen. Brist på skolustrustning, uniformer och skor är också ett allvarligt problem för Batwa-barn, som påstås skickas hem av lärare som ett resultat. Materiella problem

²⁴ Warrilow, Fay, 2008. The right to learn: Batwa education in the great lakes region of africa. United kingdom. I: *Minority rights group international*. S.9-11.

förvandlades till självkänslasfrågor för Batwa-barn. I vissa områden kanske gratis utbildning inte är gratis på grund av indirekta kostnader.²⁵

Warrilow hävdar vidare att utbildning måste vara icke-diskriminerande om den ska vara tillgänglig. Detta inkluderar inte bara direkt diskriminering, utan också indirekt diskriminering, till exempel otillräckliga faciliteter, sämre kurser, ojämlika villkor. Batwa-barn lider av direkt och, oftare, indirekt diskriminering. Historiskt sett sågs Batwa som det "andra", sägs vara smutsiga, efterblivna, lata och utrustade med magiska krafter på grund av deras närvaro i skogen. Det är inom detta komplexa historiska och språkliga sammanhang, där myter vidmakthålls, som Batwa-barn måste göra uppror mot vanliga skolor. Incidenter av direkt diskriminering har en stark inverkan på elever. Inom utbildning kan detta hindra Batwa-barn från att gå in i vanliga skolor på grund- och gymnasienivå, eller så kan de vara rädda för att berätta för lärare och andra barn om sin etniska bakgrund. Lärare behöver utbildas i att känna igen diskriminering i deras eget, andra lärares och barns beteende, och hur man agerar mot det om det upptäcks. Vissa fall av diskriminering är oavsiktliga och andra är det inte. Allt detta tyder på bristande lyhördhet bland lärare för minoritetsgruppernas behov. Om barn upplever diskriminering måste de ha möjligheter att rapportera diskriminering, och myndigheter och civilsamhället bör regelbundet bedöma om skolor följer befintliga regler.²⁶

5. Analyserande Resultat

5.1 Olika former av diskriminering det största problemet för Batwa

Negativa stereotyper såsom att människor kan vägra att sitta nära mutwa på grund av att de är smutsiga och segregation såsom att Batwa grannar inte äter och dricker med dem samt förnekande av rättigheter såsom rätten till att jaga är sådan diskriminering Batwa får uppleva i Burundi. Detta står i kontrast till den burundiska konstitution om 2018 särskilt artikel 22 där artikeln säger att alla medborgare är lika inför lagen, vilket garanterar dem lika skydd. Ingen får diskrimineras på grund av bland annat: ursprung, ras, etnicitet, kön, hudfärg, språk, social status, religiös, filosofisk eller politisk övertygelse, fysisk eller psykisk funktionsnedsättning, hiv/aids-status eller någon annan obotlig sjukdom.²⁷ Även om det ovanstående artikel hävdar

²⁵ Warrilow, Fay, 2008. The right to learn: Batwa education in the great lakes region of africa. United kingdom. I: *Minority rights group international*. S.14-15.

²⁶ Warrilow, Fay, 2008. The right to learn: Batwa education in the great lakes region of africa. United kingdom. I: *Minority rights group international*. S.17.

²⁷ Constitute, 2018. *Burundi's constitution of 2018*. S.8.

att diskriminering på grund av etnicitet inte får förekomma i Burundi är detta inte en självklarhet för Batwa. De negativa stereotyper samt segregation som är beskriven ovan talar emot detta förbud och bevisar att Batwa inte åtnjuter rätten att inte bli diskriminerade på samma sätt som resterande burundier. Vidare har den burundiska regeringen även misslyckat med sitt uppdrag i enighet med artikel 17 i konstitutionen. Artikel 17 hävdar att regeringens uppdrag är att uppfylla det burundiska folkets ambitioner, särskilt att överbrygga tidigare splittringar, förbättra livskvaliteten för alla burundier och garantera alla möjligheten att leva i Burundi fritt från rädsla, diskriminering, sjukdomar och hunger.²⁸ Regeringen i Burundi har inte gjort tillräckligt för att förbättra livskvaliteten för Batwa för dessa anses vara de fattigaste av fattiga i Burundi. Vidare har regeringen inte heller gjort tillräckligt för att skydda Batwa från diskriminering som är ett återkommande problem i samhället.

5.2 Förnekande av rättigheter en del av diskriminering för Batwa.

5.3 Rätten till likhet inför lagen

Rätten till erkännande av sin likhet med andra krävs genom att staten inte erkänner Batwas etnicitet som de resterande etniska grupperna i Burundi. Ovan hävdar Lewis att vanligtvis erkänns inte Batwa av staten som andra medborgare. Regeringen har misslyckat att vidta effektiva åtgärder för att säkerställa att Batwa kan åtnjuta de rättigheter och friheter som erkänns i de internationella stadgar utan någon form av diskriminering såsom ras, etnicitet, födelse eller annan status. Lewis hävdar vidare att rätt till samma normer för rättvisa som andra krävs också detta för att Batwa inte åtnjuter fullt ut likhet inför lagen, rättvisa och opartiska utfrågningar, effektiva rättsmedel, presumtion för oskuld tills motsatsen bevisats och rätten att skyddas mot godtycklig inblandning eller attack. Dessa rättigheters kränkning står i kontrasten av artikel 22 av burundiska konstitutionen om 2018, där denna artikel hävdar bland annat att ingen får diskrimineras på grund av bland annat: ursprung, ras, etnicitet. Det är uppenbart att de nämnda rättigheter åtnjuts inte av Batwa enbart för att de är Batwa och detta är diskriminering i enighet med artikel 22 i den burundiska konstitutionen. Burundi har dock försökt att förverkliga likhet inför lagen genom att till exempel att avskaffa Ubugererwa-systemet. Burundi hävdar i rapporten för *African Charter on human and peoples* att genom lag nr 1/19 av den 30 juni 1977 avskaffade Burundis regering Ubugererwa-systemet som gjorde en viss klass av medborgare beroende av andras mark. Tyvärr har denna åtgärd för att avskaffa Ubugererwa-systemet inte har gynnat alla delar av samhället, eftersom många Batwa

²⁸ Constitute, 2018. *Burundi's constitution of 2018*. S.7.

fortsätter att förse familjer som haft Ubugererwa-systemet med gratis arbetskraft som kompensation för att Batwa ska fortsätta använda deras mark. Hittills har vissa förvaltningar försökt ta itu med Batwas brist på mark, men majoriteten av gruppen förblir egendomslösa. Av 20 155 undersökta Batwa-hushåll över hela landet ägde 85,3 % av Batwa-hushållfastigheter och 14,7 % av Batwa-hushållen levde under Ubugererwa-systemet, det vill säga de byggde fastigheter på mark som juridiskt sätt inte tillhör dem.²⁹

5.4 Rätten till hälso- och sjukvård

Rätten till hälso- och sjukvård en sådan rättighet som Batwa inte åtnjuter på samma nivå som resterande befolkning. Men i rapporten för *African Charter on human and peoples* hävdar Burundi att alla ska ha rätt till bästa möjliga fysiska och psykiska hälsa. Att stater ska vidta nödvändiga åtgärder för att skydda sitt folks hälsa och för att säkerställa att de får läkarvård i händelse av sjukdom.³⁰ Detta går emot det Lewis rapporterat om att Batwa är ofta utesluten från friskvårdsprogram, där vaccinationskampanjer försummar Batwa-samhället, särskilt när de bor i svåråtkomliga områden. När Batwa lyckas få pengar för behandling och går till vårdcentraler, särskilt på landsbygden, blir de ofta förnedrade av sjukvårdspersonal och andra patienter. Vissa Batwa rapporterade att de inte fick komma in i väntrummet, inte kunde sitta på en bänk med andra patienter, ofta blev förolämpade och förlöjligade och kunde ignoreras tills alla andra behandlats och om det var för sent kunde de till och med vänta hem utan behandling.

5.5 Rätt till egendom.

Egendomsägande har varit ett stort bekymmer för Batwa nu när de berövas sin rätt att leva nomadiskt. Till exempel har Dorothy Jackson funnit att 53 % av Batwa-hushållen i Burundi var jordlösa, jämfört med 15 % av icke-Batwa-hushållen. Mycket små tomter ägs huvudsakligen av Batwa-folk, medan större tomter ägs av icke-Batwa-folk. Den burundiska regeringen ge Batwa rätten som resterande burundier att äga egendom detta enligt artikel 36 i den burundiska konstitution om 2018 där denna artikel hävdar bland annat att alla har rätt till egendom. Vidare hävdar det nämnda artikeln att ingen får berövas sin egendom annat än i det allmännas intresse, på det sätt som föreskrivs av målet och lagen, genom rättvis och förmodad ersättning eller vid verkställighet av ett rättsligt beslut i mål om fällande dom.³¹

²⁹ African charter on human and peoples rights , 2010. *Burundi: 2 periodic report, 2002–2010*. S. 48.

³⁰ African charter on human and peoples rights , 2010. *Burundi: 2 periodic report, 2002–2010*. S. 41.

³¹ Constitute, 2018. *Burundi's constitution of 2018*. S.9.

Enligt burundiska regeringen i rapporten gjorda för *African Charter on human and peoples rights* är mer än 90 procent av Burundis befolkning direkt beroende av resurser som utvinns från marken genom jordbruk. För detta behöver de mark. Det finns dock en del av befolkningen som inte äger mark eller som äger en liten del av marken som är otillräcklig för jordbruksändamål. Detta är fallet med Batwa.³²

Burundiska regeringen hävdar vidare att frågor relaterade till markförvaltning är oundvikligen kritiska och känsliga. Lösningen som tillhandahålls är en viktig garanti för Batwa-familjens och landets framtid. Burundiska regeringen hävdar vidare att efter en undersökning om markförvaltnings frågor uttryckte Batwa-hushåll sina grundläggande markrelaterade behov, denna undersökning fann till exempel att 2 800 Batwa-hushåll behöver bördig mark för jordbruk och att 2 385 Batwa hushåll saknar mark medan 2 814 Batwa hushåll behöver försäkra sina små markinnehav. Vidare fann den ovannämnda undersökning att 68 Batwa hushåll fortfarande är bundna av ubugererwa-systemet medan 252 Batwa familjer hotade att sälja sin markegendom på grund av fattigdom. Batwa-familjer utan mark och några andra som äger mark men skala mindre tvingas bosätta sig illegalt och anarkiskt på privat eller statlig mark som verkar vara ledig, obeboelig och olämplig för jordbruksbruk. Dessa aktiviteter avslöjade regeringens oförmåga att ta itu med Batwa-familjens markfrågor. Detta leder ofta till landkonflikter och avskogning i vissa nationella skogsreservat, vilket är en enorm förlust av finansiella resurser för staten.³³

För att ta itu med markfrågor inrättade den burundiska regeringen en kommission, "Land and other Assets Commission (CNTB)" genom lag nr 1/018 av den 14 maj 2006 om auktorisation, organisation och verksamhet, i syfte att reglera mark och andra tillgångar, detta enligt burundiska regeringen i rapporten gjorda för *African Charter on human and peoples rights*. Sedan den 31 december 2008 har slutrapporten av 1986 års jordlagsändringsförslag lämnats in och det har observerats att det inte finns några bestämmelser om fri fördelning av landsbygdsmark som har tilldelats repatrierade, krigsoffer och marklösa utsatta grupper som till exempel Batwa. Ur praktisk synpunkt är dock fria marköverlåtelse tyvärr inte juridiskt garanterade. I dag, med massåtervändande av repatrierade, av vilka några varken har mark, har integrerade landsbygdsområden utrustat

³² African charter on human and peoples rights , 2010. *Burundi: 2 periodic report, 2002–2010*. S. 34.

³³ African charter on human and peoples rights , 2010. *Burundi: 2 periodic report, 2002–2010*. S. 35.

dem med faciliteter efter processen att identifiera tillgänglig statlig mark. Batwa är ofta integrerad i dessa byar, men faktum kvarstår att administratörerna inte tillhandahåller jordbruksmark. Men det finns en strimma av hopp vid horisonten, eftersom den första byn Gitala i Mabanda-distriktet i Makamba-provinsen har börjat ge bostäder åt landlösa återvändare och andra utsatta grupper, samtidigt som den tilldelar 0,5hektar jordbruksmark.³⁴

5.6 Rätten till utbildning

Utbildning är avgörande för att Batwa ska förbättra sin levnadsstandard. Liksom andra i området söker de anständiga livsnödvändighet såsom kläder, tak över huvudet och måltider och utbildning kan resultera i att Batwa får jobb efter utbildningen och därmed ge sig själva de nämnda livsnödvändigheterna. Ovan hävdar Warrilow att genom utbildning kommer Batwa att kunna ta nya roller i samhället, såsom lärare, administratörer, ministrar m.m. Framförallt måste Batwa bli erkänd och behandlad som jämlika, med samma rättigheter som andra medborgare. Batwa nekas tillgång till de flesta aspekter av det moderna samhället: lika medborgarskap, utbildning, rättvisa, hälsovård och fastighetsägande. Diskriminering och fattigdom var, och fortfarande är ett hinder för utbildning. Batwa-barn är inte de enda som upplever svårigheter att gå in i skolan, men den diskriminering de upplever förvärrar dessa problem. I Burundi har Batwa-barn fortfarande få möjligheter till utbildning. Om Batwa-barn ska ta plats hos beslutsfattare i Burundi och hjälpa till att skydda sina samhällens rättigheter, är det viktigt inte bara att alla barn får en grundläggande utbildning, utan att dessa barn tar också examen till gymnasiet, universitets- och yrkesutbildning. Utbildning kommer hjälpa Batwa att få en plats i det burundiska samhället men denna utbildning har varit svår för Batwa att inkluderas lika som andra detta på grund av diverse orsaker men diskriminering har varit den största orsaken. Det burundiska konstitution om 2018 artikel 53 hävdar att alla medborgare har rätt till lika tillgång till utbildning och kultur. Staten är skyldig att organisera offentliga skolor och underlätta närvaro.³⁵ Målet med grundutbildningen är enligt burundiska regeringen i rapporten för *African Charter on human and peoples rights* att se till att alla barn, särskilt flickor, barn i svårigheter och barn från etniska minoriteter, har möjlighet att få obligatorisk, kostnadsfri och högkvalitativ grundskoleutbildning och avsluta sina studier.³⁶ När det gäller utbildning av utsatta barn såsom Batwa, är den första prioritet att avlasta den börda som föräldrar har att bära genom att betala, skoluniformer och skolmaterial, därför är

³⁴ African charter on human and peoples rights , 2010. *Burundi: 2 periodic report, 2002–2010*. S. 36–37.

³⁵ Constitution, 2018. *Burundi's constitution of 2018*. S.11.

³⁶ African charter on human and peoples rights , 2010. *Burundi: 2 periodic report, 2002–2010*. S. 76.

denna utbildning fri. Den burundiska regeringen hävdar vidare att målet är också att balansera pedagogisk karta samt att förbättra den inhemska produktionen.³⁷ Vidare hävdar burundiska regeringen att yrkesutbildning och högskolan utbildning inte är kostnadsfri, elever är tvungna att betala skolavgifter.³⁸

5.7 Exkluderingen i burundiska konstitution.

Burundi består av tre etniska grupper, Bahutu, Batusi och Batwa, detta enligt burundiska regering i en rapport som gjordes för *African Charter on human and peoples rights*.

Burundiska regeringen hävdar att det ovanstående etniska grupper pratar samma språk och bor i samma byar.³⁹ Detta kan ses som att Burundi erkänner att Batwa är en del av de tre

etniska grupper i Burundi. Detta medför ett krav på den burundiska regeringen att Batwa borde inkluderas i den burundiska konstitutionen i samma grader som resterande etniska grupper annars ses det som att Burundi missgynna ett viss etniskt grupp. Burundi har inte inkluderat Batwa i den burundiska konstitutionen som resterande etniska grupper i Burundi.

Ett exempel på detta är artikeln 128 i burundiska konstitution av 2018 det står bland annat att ministrar i den burundiska konstitution ska bestå av högst 60 procent hutuministrar och högst 40 procent tutsiministrar samt minst 30 % kvinnor. Denna artikel nämner vilka

procentenheter de andra etniska grupper (Hutu och Tutsi) ska inneha på ministrar poster men nämner ingenting av Batwa fast de anses vara en del av de etniska grupper som bosätter sig i Burundi.⁴⁰ Det kan dock finnas en förståelse om man tar i beaktning av det IWEGIA hävdar i

inledningen av denna uppsats att begreppet ursprungsbefolkning har en speciell innebörd i den burundiska kontexten med tanke på att identitetsbaserade anspråk mellan olika befolkningskomponenter har lett till många konflikter och massakrer under de senaste

decennierna. Detta borde dock inte vara skälet till att Batwa inte är inkluderat i det nämnda

artikel på grund av rädsla på våld. Det kan dock finnas en annan förklaring till detta, att ju

mer antal platser Batwa får på ministerposten ju mer de andra etniska grupper förlora en del

ministrar, detta kan resultera i spänningar mellan de större etniska grupper. Det finns dock

inget annat sätt att lösas det ovanstående om Batwa ska kunna åtnjuta samma konstitutionella

rätt som resterande etiska grupper. Batwa är inte heller inkluderat i rättsväsendets struktur

³⁷ African charter on human and peoples rights , 2010. *Burundi: 2 periodic report, 2002–2010*. S. 77.

³⁸ African charter on human and peoples rights , 2010. *Burundi: 2 periodic report, 2002–2010*. S. 84-85.

³⁹ African charter on human and peoples rights , 2010. *Burundi: 2 periodic report, 2002–2010*. S.11.

⁴⁰ Constitute, 2018. *Burundi's constitution of 2018*. S.21.

såsom den burundiska konstitution om 2008 hävdar att rättsväsendet ska struktureras. Artikel 213 i Burundis konstitution av 2018 hävdar att rättsväsendets struktur i Burundi speglar befolkningen som helhet i dess sammansättning. Rekryterings- och utnämningförfaranden inom rättsväsendet styrs helt av hänsyn till att främja regional, ras- och könsbalans. Domare består av upp till 60 procent hutu och upp till 40 procent tutsi. Minst 30 % av kvinnorna omfattas.⁴¹ I denna artikel nämns inte heller Batwa även om att artikel hävdar att rättsväsendets struktur i Burundi ska speglar befolkningen som helhet i dess sammansättning och rättsväsendet styrs helt av hänsyn till att bland annat främja, ras- och könsbalans och nämner enbart Hutu och Tutsi samt kvinnors procentenhet men nämner inte Batwa såsom de inte var en del av befolkningen i Burundi.

Vidare exkluderas Batwa även i artikel 148 i burundiska konstitution om 2018 genom att hävda att etnisk representation i offentliga sfär fylls med en andel på 60 % eller mer för Hutu och 40 % eller mer för Tutsi.⁴² Återigen nämns inte Batwa i denna artikel, de lämnas helt utanför. Det finns dock framsteg som Burundi har gjort inom konstitutionen för att främja Batwas deltagande i konstitution. Ett exempel på detta är artikeln 169 i Burundis konstitution om 2018. Denna artikel hävdar att det ska finnas tre Twa representanter i den burundiska nationalförsamlingen.⁴³ Vidare hävdar samma konstitution i artikeln 185 att Burundis senaten ska även bestå av Twa representanter från varje provins, valda av valkollegiet, bestående av medlemmar av provins- och kommunfullmäktige, valda genom separat omröstning. Senaten ska bestå av tre medlemmar från den etniska gruppen Twa; garanterat minst 30 % av kvinnorna.⁴⁴

5.8 The Institution of Ubushingantahe

Det mesta av diskriminering som Batwa upplever orsakas mest av vanliga burundier. Detta står i kontrasten av artikeln 62 i burundiska konstitutionen om 2008, där artikeln hävdar att alla har en skyldighet att respektera sina medmänniskor och ta hänsyn till varandra utan någon form av diskriminering.⁴⁵ Artikel 67 kränks också när Batwa diskrimineras. Denna

⁴¹ Constitute, 2018. *Burundi's constitution of 2018*. S.36.

⁴² Constitute, 2018. *Burundi's constitution of 2018*. S.24.

⁴³ Constitute, 2018. *Burundi's constitution of 2018*. S.28.

⁴⁴ Constitute, 2018. *Burundi's constitution of 2018*. S.30.

⁴⁵ Constitute, 2018. *Burundi's constitution of 2018*. S.12.

artikel hävdar att alla har en skyldighet att respektera och ta hänsyn till medmänniskor utan diskriminering och att upprätthålla relationer som främjar, skyddar och stärker respekt och tolerans.⁴⁶ Institution om *Ubusingantahe* kan vara ett sätt för Batwa att öka sin medverkan i det vanliga samhället utan diskrimineringen. Bashingantahe är pluralformen av ordet musingantahe, som kommer från orden gushinga (att plantera eller reparera) och intahe (domstolens pinne), vilket betyder en som planterar en pinne i marken. Intahe är uppkallad efter domstolens pinne, bashingantahe slår marken med intahe rytmiskt i sekvens för att insistera på betydelsen av orden de använder och de beslut de fattar för att lösa tvister; denna pinne förs vidare från generation till generation, detta enligt Dr Philippe Ntahombaye i rapporten *the role of informal justice systems in fostering the rule of law in post-conflict situations: The case of Burundi* för centre for humanitarian dialogue. I en metonymisk och symbolisk mening betyder intahe rättvisa. Å andra sidan betecknar termen ubusingantahe den uppsättnings värderingar som ligger till grund för bashingantahe-institutioner. Grunden för bashingantahe-systemet är rättvisa. Bashingantahe-institutioner har följande egenskaper. För det första är det nationellt eftersom det representerar två av landets tre etniska grupper. Undantaget är den etniska gruppen Twa, de tillhör traditionellt sett inte bashingantahe-systemet. Enligt traditionen är Batwa utestängda från bashingantahe eftersom de har eget sätt att leva i samhällets utkanter, bashingantahe systemet har historiskt sett representerats av enbart män. Kvinnor har traditionellt sett varit uteslutna från bashingantahe systemet. De som var gifta med bashingantahe tilldelade titel bapfasoni, personer med visdom och integritet, men har ingen rätt att rådfråga eller fälla dom med sina män. För det andra är bashingantahe-institutioner flerdimensionella och fungerar i juridiska, etiska och kulturella såväl som sociala och politiska angelägenheter. Det är också universellt på grund av dess underliggande värderingar, såsom oro för rättvisa, kärlek till sanningen och oro för det allmännas bästa. Slutligen, en viktig egenskap är den gemensamma och samförståndsmässiga karaktären av bashingantahes överläggningar och beslut.⁴⁷

Ntahombaye hävdar att traditionellt bör en musingantahe ha följande egenskaper: mognad, erfarenhet och visdom, en hög känsla för rättvisa, omsorg om det gemensamma bästa, ansvarskänsla (individ, familj och samhälle), måttlighet och balans (i hans ord och handlingar), respekt för arbete, hängivenhet och kärlek. Till dessa

⁴⁶ Constitute, 2018. *Burundi's constitution of 2018*. S.13.

⁴⁷ Ntahombaye, Dr Philippe, 2005. *The role of justice systems in fostering the rule of law in post- conflict situations: The case of Burundi*. Genève. I: *center for humanitarian dialogue*. S.10

grundläggande egenskaper läggs moraliska och intellektuella egenskaper som sanning, klokhet, visdom, värdighet och ära och mod. Han bör också vara materiellt självförsörjande. Det finns flera steg för att bli en musingantahe. Vanligtvis väljs tonåringar ut som kandidater baserat på deras egenskaper. Annars ber en ung man att bli övervägd för investering. Hans samhälle kommer att titta på honom i flera år och hans karaktär kommer att testas. Hans språkbruk och totala självkontroll är yttre tecken på hans värdighet. Han kommer gradvis att integreras i rättsliga funktioner med hjälp av sponsorer: först kommer han att bli observatör och acceptera bashingantahe läror, sedan kan han bli hjälparbetare i konfliktlösning och delta i utredningar och slutligen tillåtas delta i överläggningar.⁴⁸ Burundiska regering har också beskrivit Bashingantahe-institutioner som ett sätt för konfliktlösning i samhället på lägre nivåer. Tills nyligen var Bashingantahe-institutioner sammansättning endast reserverade för män, detta enligt burundiska regeringen i rapporten för *African Charter on human and peoples rights*. Dessa representerar en grupp individer som anses ha hög integritet i samhället och som erkänns och röstas in vid officiella samhällsцерemonier. Idag, med demokratiseringen av systemet och trenden mot jämställdhet, blir systemet mer modernt och kvinnor accepteras i gruppen på lika villkor.⁴⁹

6. Slutsatser

Batwa situationen i Burundi förbi svår och som en del av resterande demokratier i världen behöver Burundi uppfylla sina skyldigheter att se till att alla medborga är lika representerat i samhället utan diskriminering i enighet med den burundiska konstitutionen. Burundi behöver ta itu med den diskriminering Batwa upplever och samtidigt återgälda det som har framkommit under denna studie att Batwa är exkluderat i många artiklar i den burundiska konstitution. Visa artiklar i konstitutionen nämner vilka procentenheter de andra etniska grupper i Burundi bortsätt från Batwa, får inneha i den burundiska konstitutionen. Ett exempel på en sådan artikel är artikel 128 i den burundiska konstitution av 2018 där den hävdar bland annat att ministrar i den burundiska konstitution ska bestå av högst 60 procent hutuministrar och högst 40 procent tutsiministrar samt att minst 30 % kvinnor ska vara representerad, men nämner ingenting av Batwa. Detta går dessutom emot *Ubumwe* om Burundi bara nämner de andra etniska grupper men utlämnar Batwa från samma

⁴⁸ Ntahombaye, Dr Philippe, 2005. The role of justice systems in fostering the rule of law in post- conflict situations: The case of Burundi. Genève. I: *center for humanitarian dialogue*. S.11

⁴⁹ African charter on human and peoples rights , 2010. *Burundi: 2 periodic report, 2002–2010*. S. 13.

konstitutionella rätt. Det kommer inte finnas någon *Ubumwe* "Unity" som Burundi vill att landet ska vara om Batwa inte tas med i de konstitutionella artiklar där etnicitet nämns. Denna utslutning kommer även vara ett sätt för Burundi att diskriminera en del av egen befolkning. Burundi borde ändra på detta, även om Batwa utgör en liten del av befolkningen kommer det inte vara någon skada om Burundi nämner ett antal, även om det skulle vara tre eller 4 stycken från Batwa samhällena att vara ministrar såsom Burundi gjorde i de andra artiklar där Batwa utnämns, till exempel utnämningen av antal Batwa som ska ingår i nationalförsamlingen och senaten.

För att Batwa ska kunna få tillgång och möjlighet till de styrande organ i samhället behöver de möjligheter att få utbildning såsom resterande burundier. Även om grundskolan i Burundi är gratis verkar de gömda kostnader såsom skoluniformen, skolböckerna och mat, vara ett bekymmer för Batwa föräldrar. Batwa föräldrar behöver tillgång till ett arbete för att kunna köpa barns böcker och uniform samt försälja familjen. Även om barn blir klar med grundskolan har de väldigt svårt att klara av gymnasiet, högskola samt yrkesutbildning på grund av de skolavgifter som tillkommer utöver att försälja sig själva och köpa skolnödvändigheter. Detta kan lösas ur den postkoloniala teorin såsom Collste anser skulle Batwa kräva gottgörelse på grund av vad kolonialismen lämnade efter sig, att Batwa inte utvecklade sina ekonomier på samma nivå som resterande burundier. Detta skulle medföra att burundiska regering skulle som en del att gottgöra för vad Batwa genomled särbehandla Batwa och erbjuda dem att utbilda sig utan att behöva betala skolavgifter även i högre instansen av skolan. Det skulle hjälpa Batwa att avsluta sina studier och till slut inneha möjligheter för att skaffa jobb och därmed får ett bättre liv.

Under denna studie har det framkommit att diskriminering anses vara ett allvarligt problem i Burundi. Även om Burundi i den burundiska konstitutionen förbjuder denna diskriminering återkommer detta fortfarande särskilt i Batwa sammanhang. Batwa diskrimineras mest av vanliga medborgare för att de inte anses inneha en betydande samhällsstatus. Detta skulle den burundiska regeringen ändra på genom att använda sig av det traditionella institution av *bashingantahe* för att ge Batwa statusen i samhället. Enligt burundiska regeringen är representanter av *bashingantahe* en grupp individer som anses ha hög integritet i samhället. Idag, med demokratiseringen av systemet och trenden mot jämställdhet, blir systemet mer modernt och kvinnor accepteras i gruppen på lika villkor. Genom att använda samma system att får in kvinnor i detta system skulle också göras med Batwa. Detta skulle hjälpa Batwa väldigt mycket i de område Batwa befinner sig. Befolkning

skulle inte se Batwa mushingantahe/mupfasoni som smutsiga eller att deras grannar inte skulle äta och dricka med dem. Denna mutwa skulle även slipa att höra kränkande ord såsom abanshenzi eller intarima från sina grannar. Granarna skulle se de som människor som har hög integritet i samhället och detta skulle resultera i att diskriminering av Batwa från vanliga burundier bryts succesivt. Att respektera Batwa-folket och inkludera de i den burundiska konstitutionen och att omfamna deras kulturella unika egenskaper kommer att hjälpa regeringarna och samhällena i Burundi att utvecklas till verkligt demokratiska multikulturella nationen som respekterar röster och perspektiv från alla grupper.

Slutligen under denna studie har det framkommit hur Batwa diskrimineras och på vilket sätt de är diskriminerade i den burundiska konstitutionen. Det har även framkommit att det största diskriminering utför av vanligt folk som är icke- Batwa. För att denna diskriminering ska upphöra helt behövs det att varje burundier både inom regeringen och inom vardagliga liv att agera och säga ifrån där någon säger kränkande och diskriminerande ord till Batwa. Vidare har denna studie fokuserat på Batwa som helhet i Burundi men det finns dock de som är mera utsatta i denna grupp såsom kvinnor och barn. Det går att följa upp denna studie för den som vill med inriktning mot särskilt barn utifrån barnkonventionen med människorättsperspektivet samt inriktning mot kvinnors rättighet utifrån kvinnokonventionen.

7. Referenser

Aina, Loomba, 2005. *Kolonialism/postkolonialism. En introduktion till ett forskningsfält*. Hägersten: Tankefrakt Förlag. (2:aupplagan). S.20, s.22, s.27

African charter on human and peoples rights, 2010. *Burundi: 2nd Periodic Report, 2002–2010*. S.11, s.13, s.33. s.34–37, s.41, s.48, s.76, s.77, s.84–85. Tillgänglig: <https://www.achpr.org/states/statereport?id=72> (Hämtad: 2022-11-10).

Collste, Göran, 2018. *Historisk rättvisa: Gottgörelse i en postkolonial tid*. Göteborg: Daidalos AB. S.86-88.

Constitute, 2018. *Burundi's constitution of 2018*. Burundi. Constituteproject.org. S.7, s.8, s.9, s.11, s.12, s.13, s.21, s.24, s.28, s.30, s.36. Tillgänglig: https://www.constituteproject.org/constitution/Burundi_2018.pdf?lang=en (Hämtad :2022-11-16).

IWGIA, 2022. *The Indigenous World 2022: Burundi*. Tillgänglig: <https://iwgia.org/en/burundi/4634-iw-2022-burundi.html> (Hämtad: 2022-11-03).

IWGIA, 2022. *The indigenous world 2022: Burundi*. Publicerad: 01 april. Tillgänglig: https://iwgia.org/en/burundi/4634-iw-2022-burundi.html#_edn4 (Hämtad:2022-12-14).

Jackson, Dorothy, 2003. *Twa women, twa rights in the great lakes region of africa*. United kingdom: Minority rights internation. S.2, s.6. Tillgänglig: <https://minorityrights.org/wp-content/uploads/old-site-downloads/download-155-Twa-Women-Twa-Rights-in-the-Great-Lakes-Region-of-Africa.pdf> (Hämtad: 2022-11-22).

Lewis, Jerome. 2000. *The batwa pygmies of the great lakes region*. United kingdom: Minority rights international. S.3, S.5–6, S.13-15. Tillgänglig: https://minorityrights.org/wp-content/uploads/old-site-downloads/download-150-Batwa-Pygmies-of-the-Great-Lakes-Region.pdf?fbclid=IwAR3oirdzi2yRXeAZTE_LYyXNKOdyGkU2-sUXpe3oJrGi9tGN450d7s9Kt7M (Hämtad: 2022-11-22).

Ntahombaye, Dr Philippe, 2005. The role of justice systems in fostering the rule of law in post- conflict situations: The case of Burundi. Genève. I: *center for humanitarian dialogue*. S.10–11. Tillgänglig: <https://www.hdcentre.org/wp-content/uploads/2016/07/TheRoleofInformalJusticeSystemsInfosteringtheRuleofLawinpost-conflictsituations-July-2005.pdf> (Hämtad: 2022-12-18).

Mc Connell, Lee & Smith Rhona, 2018. *Research methods in human rights*. London and New York: Routledge. S. 71.

Minority rights international, 1969. *About us*. Tillgänglig: <https://minorityrights.org/about-us/> (Hämtad 2022-11-22).

Republique du Burundi, 2018. *Projet de consitution de la republique du Burundi*. Burundi. S.1.Tillgänglig: http://www.arib.info/ceni_burundi_projet_de_constitution_de_2018.pdf (Hämtad: 2022-12-26).

Walliman, Nicholas, 2011. *Research methods: The Basics*. London and New York: Routledge. S.17–19.

Warrilow, Fay, 2008. The right ti learn: Batwa education in the great lakes region of africa. United kingdom: Minority rights international. S.2, S.5, s.9-11, s.14-15, s.17. Tillgänglig:

https://www.ecoi.net/en/file/local/1330101/1002_1229179469_mrg-batwa.pdf (Hämtad: 2022-11-22).